

Takdim

Değerli okuyucu,

Liberal Düşünce'nin yeni sayısıyla karşınızdayız.

Dergimizin bu sayısı sadece Türkiye'nin değil, bütün dünyanın gündeminin çok yüklü olduğu bir döneme tesadüf etti. Biz de, buna paralel olarak, gündemin nabzını tutmaya gayret ettik. Bunu yapmamızın çok anlamlı ve yararlı olduğuna kuşku yok. Böylece hem ülke ve dünya gündemini yakalamaya hem de gündeme illiberal açılardan yapılan ve neredeyse entelektüel ortamı tamamıyla işgal eden yaklaşımları biraz olsun dengelemeye çalışıyoruz.

İlliberal, kollektivist yaklaşımların şu sıralarda sel gibi boşaldığı alan, herkesin bildiği üzere, ekonomi. ABD'de patlayan ve adım adım dünyaya yayılan bir ekonomik krizle karşı karşıyayız. Önce finansal piyasalarda boy gösteren, fakat asıl yıkıcı etkilerini reel ekonomide ortaya serecek olan bu kriz devletçi – kollektivist sol ve sağ yazarlara bulunmaz bir fırsat verdi. “Piyasa çöktü”, “kapitalizm bitti” çılgınlıkları bir anda ortalığı kapladı. Sadece zaten Marksist olanlar değil bazı anti-Marksistler bile “Marx haklı çıktı” tekerlemesini ısıtıp yeniden kullandı. Bu arada Keynes'e hak verenler Keynesçi müdahaleciliği savunanlar da sıktı.

Felsefi anlamda liberal çizginin en tutarlı ve en sağlam yayın organı olan *Liberal Düşünce* elbette bu isterik çılgınlara sessiz kalamazdı. Bu yüzden bu sayıda ilk olarak bu konuyu ele aldık. Kriz gerçekten piyasa ekonomisinin krizi midir? Piyasa ekonomisiyle aynı anlamda kapitalizm çökmüş, bitmiş midir? Bu tür krizlerden kurtulmak için devletin iktisadi alana yoğun müdahalesine mi ihtiyaç vardır? Devletler ekonomik hayatı çekip çevirebilir mi? Devlet müdahaleleri daha çok fayda mı yoksa daha çok zarar mı yaratır? Yoksa bu kriz piyasa ekonomisinin değil devletlerin, devletçi ekonomi anlayışının; hatta ABD başta olmak üzere ülke ekonomilerinin sosyalist kısmının krizi midir? Öyleyse ne yapmamız gerekmektedir?

Bu sorular, üzerinde muhtemelen yıllar boyu kafa yoracağımız sorulardır. *Liberal Düşünce*'de de bu konular elbette devamlı olarak ele alınacaktır. Bu sayıda krizi anlama ve yorumlama sürecine bir giriş yapıyoruz. Mustafa Acar, Ünsal Çetin, Atilla Yayla ve Buğra Kalkan krizi piyasacı liberal açıdan değerlendiren yazılarla size ulaşıyor. Murray Rothbard ve Chris Brown'dan da yapılan iki çeviri de krizi tarihsel ve güncel perspektiften irdeliyor. Brown'un yazısı bir şey daha yapıyor: Dönemin ruhuna uygun olarak iktisatta Nobel ile ödüllendirilen Paul Krugman'ın krize çözüm önerilerinin Avusturya İktisat Okulu açısından nasıl tuhaf görüldüğünü anlatıyor. Krugman Keynes'in izinden gidiyor ve krizin çözülmesini uzatacak, krizi derinleştirecek ve krizin yükünü adaletsiz şekilde dağıtacak tavsiyeler geliştiriyor. Brown, haklı olarak, bu tavsiyelerin çıkmaz sokak olduğunu söylüyor. Biraz yukarıda vurguladığımız gibi,

bu kriz daha çok tartışılacak ve biz *Liberal Düşünce* olarak olaylara liberal açıdan ışık tutmaya devam edeceğiz.

Derginin ikinci dosyası, AKP ile MHP'nin anlaşarak yaptıkları, TBMM'den 411 oyla geçen Anayasa değişikliklerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptali kararının gerekçesi hakkında. Bu gerekçe bir süredir merakla beklenmekteydi. Her ne kadar bazılarınca "türban değişikliği" diye adlandırılmış olsalarda bu değişiklikler aslında kanun önünde eşitlik ve vatandaşın hizmet alımında eşit tutulması temel demokrasi ve hukuk ilkelerini kuvvetlendirmeye yönelikti. Anayasa Mahkemesi, tuhaf şekilde, yetki alanını aşarak, bu değişiklikleri esastan denetledi ve iptal etti. Bu kararın evrensel hukuka ve ülkemizin pozitif hukukuna aykırı olduğu açık. Ancak iş bu kadarla da kalmıyor. Bu karar demokratik siyasetin alanını bürokratik tahakküm lehine daraltıyor. Hatta, bazı yorumlara göre, demokrasiyi ve demokratik siyaseti neredeyse imkansızlaştırıyor. Bu tuhaf durumu ülkemizin seçkin anayasa hukukçularının kaleminden irdeliyoruz. Mustafa Erdoğan, Ergun Özbudun, Adnan Küçük, Yusuf Şevki Hakyemez ve Levent Köker küçük ama vukufu yazılarında mahkemenin gerekçesini tahlil ediyor. Gazeteci yazar, fikir adamı Etyen Mahçupyan da ilginç analizleriyle onlara katılıyor.

Bu sayımızın diğer yazıları da kendi başına, müstakil yazılar olmakla beraber, ilginç konuları ele alıyor. Yasin Ceylan'ın yazısı bir anlamda ikinci dosyamıza bir sosyolojik analiz ekliyor. Murat Erdoğan AB-Türkiye ilişkilerine tam zamanında genel bir bakışla yaklaşıyor. Yüksel Göktaş, bir serinin başlangıcı olan yazısında ülkemizin kanayan yarası üniversite giriş sistemini masaya yatırıyor. Emre Beğice ve Armağan Öztürk bir siyaset felsefesi çalışmasıyla Aristoteles ve Hegel'i karşılaştırıyor. Aslında bu ve İlyas Söğütlü ve Salih Alp - Adem Karakaş'ın yazıları planlamadığımız halde bilgi felsefesi alanında bir dosya teşkil ediyor. Salih Zeki Haklı ise Tek Parti Dönemi'ni romanlarla anlamaya ve anlatmaya çalışıyor. Yaşar Salihpaşaoğlu ise tartışmalı bir hukuki ilke olan "açık ve mevcut tehlike kriteri"nin Türkiye'deki hukuk anlayışı kapsamında değerlendirilmesini ve uygulanmasını kritik bir gözle ele alıyor.

Derginin bu sayısı gibi gelecek sayısının da dolu dolu olacağını müjdeleyebiliriz. Kış 2009 sayısında iki dosya düşünüyoruz. İlki Keynes hakkında. Keynes neyi savundu? Keynes bir liberal miydi? Nerelerde yanıldı ve niye yanıldı? Bu sorulara cevap arayacağız. İkinci dosyada özel mülkiyeti ele alacağız. Medeniyetin temeli olmasına rağmen asla yeterince anlaşılamamış ve hep ihmal edilmiş bir konu olan mülkiyet üzerinde her zaman ısrarla duracağız.

Bu takdim yazısını üzücü bir haberle noktalamak zorundayız. Klasik liberal fikir hayatının önemli ismi, *Liberal Düşünce*'nin Uluslararası Danışma Kurulu üyesi Profesör Dr. Norman P. Barry aramızdan ebediyen ayrıldı. 21 Ekim 2008'de vefat eden Norman'ı her zaman minnet ve şükranla anacağız.

Bir sonraki sayıda buluşuncaya kadar açık zihinli ve özgürlük dolu günler dileriz.

Atilla Yayla